

به نام خدا

اظهاری نظر کارشناسی درباره:

«طرح اصلاح ماده واحده و ردیفهای قانون بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور»

دلایل ارائه طرح

با حذف درآمد پیش‌بینی شده حاصل از افزایش قیمت حامل‌های انرژی (موضوع لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها) از لایحه بودجه سال ۱۳۸۸، مصارف بودجه به میزان ۸۵,۰۰۰ میلیارد ریال بیش از منابع گردید. مجلس شورای اسلامی در بند «۶۰» ماده واحده به دولت اجازه داد تا این مبلغ را در مرحله ابلاغ بودجه، از مصارف بکاهد.

طبق مصوبه شماره ۳۰۷۶۴/ت/۵۱۳ ن مورخ ۱۳۸۸/۲/۱۴ دولت، از مبلغ ۸۵,۰۰۰ میلیارد ریال اعتبار موضوع بند «۶۰» ماده واحده قانون بودجه ۱۳۸۸ کل کشور، جمعاً مبلغ ۲۰,۳۰۰ میلیارد ریال (معادل ۲۳/۸ درصد) از اعتبارات هزینه‌ای و مبلغ ۶۴,۷۰۰ میلیارد ریال (معادل ۷۶/۲ درصد) از اعتبارات عمرانی کسر شده است. از مبلغ ۲۰,۳۰۰ میلیارد ریال کاهش اعتبارات جاری معادل ۱۱,۰۲۰ میلیارد ریال از اعتبارات دستگاه‌ها کسر شده است. یعنی به‌طور مشخص در جدولی معلوم شده است که از اعتبارات کدام دستگاه‌ها و به چه میزان کاهش یافته است. مابقی مبلغ (۱۱,۰۲۰ - ۲۰,۳۰۰) معادل ۹,۲۷۹ میلیارد ریال قرار است که از اعتبارات دستگاه‌ها و ردیف‌هایی کسر شود که از محل اجرای طرح تحول افزایش داشته‌اند. دستگاه‌ها و ردیف‌های موضوع حکم اخیر در مصوبه دولت تعیین نشده است.

مجلس شورای اسلامی به هنگام بررسی بودجه ۱۳۸۸، اعتبارات دستگاه‌ها و ردیف‌های دستگاه‌های موضوع مصوبه مزبور را به میزان حدود ۱۴,۰۰۰ میلیارد ریال افزایش داده بود. مصوبه دولت عمدتاً ناظر به کاهش اعتبارات ردیف‌هاست (حدود ۷۸ درصد از ۱۱,۰۲۰ میلیارد ریال کاهش اعتبار دستگاه‌ها و ردیف‌ها مربوط به تغییر اعتبارات ردیف‌ها و دستگاه‌هایی است که در مجلس به دلایل گوناگون افزایش یافته بود). به‌عنوان مثال در رابطه با برخی دستگاه‌ها اعتبار پیشنهادی دولت برای سال ۱۳۸۸ به صورت غیرواقعی‌بینانه کمتر از اعتبار آن دستگاه‌ها در سال ۱۳۸۷ بود (جدول ۱). مجلس شورای اسلامی با توجه به اختیارات قانونی خود طبق اصل پنجاه و دوم قانون اساسی (ضمن در نظر گرفتن محدودیت‌های منابع دولت) اعتبارات لازم را برای انجام وظایف قانونی این دستگاه‌ها در قانون بودجه به تصویب رساند. مصوبه دولت بخش عمده‌ای از اعتبارات افزایش یافته را حذف کرده است. به‌گونه‌ای که در برخی موارد ادامه فعالیت چنین دستگاه‌هایی را ناممکن می‌سازد. با توجه به عدم پایداری دولت به توافقات انجام‌شده در مذاکرات قبلی، طرح دو فوریتی نمایندگان مجلس شورای اسلامی عمدتاً به دنبال رفع این مشکل است.

جدول ۱. اعتبارات برخی دستگاه‌ها در سال ۱۳۸۸ در مقایسه با سال ۱۳۸۷ (ارقام به میلیون ریال)

ردیف	نام دستگاه	اعتبار سال ۱۳۸۷	اعتبار پیشنهادی دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۸۸	اعتبار مصوب مجلس برای سال ۱۳۸۸	اعتبار ابلاغ‌شده توسط دولت
۱	مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام	۳۵,۰۰۰	۵,۲۵۰	۳۵,۲۵۰	۶,۲۵۰
۲	دبیرخانه مجلس خبرگان	۲۷,۵۰۰	۷,۸۷۵	۳۰,۸۷۵	۱۲,۸۷۵
۳	جهاد دانشگاهی - کمک به خبرگزاری دانشجویان ایران	۲۳,۰۲۴	۱۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰
۴	انستیتو پاستور ایران	۱۶۴,۴۵۳	۹۷,۰۰۰	۱۹۷,۰۰۰	۱۱۷,۰۰۰
۵	سازمان تبلیغات اسلامی	۲۸۱,۲۳۶	۱۵۸,۹۰۳	۳۲۸,۹۰۳	۲۰۷,۹۰۳

پیشنهادها

بند «الف»

با توجه به گذشت ۴ ماه از سال و ابلاغ اعتبارات هزینه‌ای سه‌ماهه اول و دوم از سوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، فرصتی برای بررسی نیازهای واقعی دستگاه و توزیع اعتبارات وجود ندارد. لذا پیشنهاد می‌شود اعتبارات هزینه‌ای (مبلغ ۱۱,۰۲۰ میلیارد ریال) با درصد یکسان از همه دستگاه‌ها کم شود. همچنین تبصره بند «الف» ماده واحده طرح دو فوریتی نمایندگان حذف می‌شود و سایر قوا و دستگاه‌های تابعه آنها نیز مشمول کاهش اعتبار قرار گیرند.

بند «ب»

در بند «ب» طرح تقدیمی، بند «۱۶» ماده واحده قانون بودجه اصلاح شده است. این بند مربوط به اخذ حق بیمه از مشترکین واحدهای مسکونی شهری و روستایی در قبال مواردی مانند حوادث انفجاری، آتش‌سوزی و مسمومیت‌ها است. در اصلاح این بند عبارت «دو ماهه» حذف شده و «واحد مشترک شهری و روستایی» به عبارت «واحد مسکونی شهری و روستایی» تغییر یافته است.

- با توجه به اینکه زمان و طول هر دوره مشخص نشده و راه برای تفسیر آن باز است، بنابراین حذف عبارت «دو ماهه» فاقد توجیه است.
- پیشنهاد می‌شود دوره زمانی به صورت ۶ دوره ۲ ماهه تعیین شود یا برای کل سال حق بیمه قطعی معین شود.

بند «ج»

این بند در مورد توزیع ۲۲۰۰۰ میلیارد ریال منابع حاصل از واگذاری شرکت‌های دولتی برای رد دیون به برخی از نهادها است. در اصلاحیه نمایندگان، مازاد پرداخت احتمالی (تا سقف ۸۰۰۰ میلیارد ریال مقرر) به سازمان بیمه خدمات درمانی و سازمان خدمات درمانی نیروهای مسلح به سازمان تأمین اجتماعی و بانک ملت تعلق می‌گیرد.

- اضافه شدن «بانک ملت» به این بند نیاز به توجیه دارد. بانک ملت نه سازمان حمایتی است و نه نهاد عمومی غیردولتی. همچنین موضوع و میزان طلب آن از دولت نیز مشخص نیست.

بند «د»

در این بند دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و پژوهش تحقیقاتی از مفاد ماده (۱۸) (مبادله موافقتنامه) مستثنا شده است.

- با توجه به ماده (۴۹) قانون برنامه چهارم توسعه و اینکه اعتبارات هزینه‌ای در اختیار دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی و تحقیقاتی به صورت کمک است، اصلاح پیشنهادی در بند «د» صحیح است.